

Predpočítanie

Alebo rozprávanie o tom,
ako sa prihotoviť
na nepriateľa

MišoF., 2006

O čom to bude?

Pamätáte si film **Sám doma**?

- chlapec sám doma
- prichádzajú zloději
- pripraví sa na nich
- *v konštantnom čase* vie spustiť pascu

Príprava arzenálu

Začneme tým, že si nazbierame nejaké užitočné veci

(10 metrov odizolovaného drôtu,
bejzbolku, švihadlo, spinkovačku,
jedovato vyzerajúceho pavúka
a za vrečko gumených macíkov?)

Binary search(?)

```
int binary_search(vector<int> pole, int hladam) {
    int zac = 0;           // prvý prvok
    int kon = pole.size()-1; // posledný prvok
    while (zac != kon) {
        int stred = (zac+kon)/2;
        if (pole[stred] < hladam) zac = stred;
        else kon = stred;
    }
    if (pole[zac]==hladam) return zac;
    return -1; // nie je tam
}
```

Binary search(?)

```
int binary_search(vector<int> pole, int hladam) {
    int zac = 0;           // prvý prvok
    int kon = pole.size()-1; // posledný prvok
    while (zac != kon) {
        int stred = (zac+kon)/2;
        if (pole[stred] < hladam) zac = stred;
        else kon = stred;
    }
    if (pole[zac]==hladam) return zac;
    return -1; // nie je tam
}
```

Čo ak hľadáme číslo 10 v poli

{1, 3, 5, 10, 12}?

$[zac, kon] : [0, 4] \rightarrow [2, 4] \rightarrow [2, 3] \rightarrow [2, 3] \rightarrow \dots$

Half-open intervals

Problém: ± 1 chyby

Trik: polo-otvorené intervaly

Interval tvaru $\langle a, b \rangle = \{x \mid a \leq x < b\}$.

Ak popisujeme úsek poľa, udávame:

- index ukazujúci **na** začiatok
- index ukazujúci **tesne za** koniec

napríklad celé STL používa takýto prístup

Binary search!

Hľadáme v intervale $\langle zac, kon \rangle$.

Invariant: $pole[zac] \leq hľadám < pole[kon]$

```
int binary_search(vector<int> pole, int hľadám) {
    int zac = 0;           // prvý prvok
    int kon = pole.size(); // ZA posledný prvok

    if (pole[zac] > hľadám) return -1;

    while (kon-zac != 1) {
        int stred = (zac+kon)/2;
        if (A[stred] < hľadám) zac = stred;
        else kon = stred;
    }
    if (A[zac]==hľadám) return zac;
    return -1; // nie je tam
}
```

Prefixové sumy

Problém: dané je N -prvkové pole, bude treba vedieť rýchlo povedať k intervalu súčet prvkov v ňom

index:	0	1	2	3	4	5
A:	3	6	1	4	2	3

Riešenie:

Pre každé k (od 0 do N) spočítame súčet prvých k prvkov poľa.

Prefixové sumy

Pre každé k (od 0 do N) spočítame súčet prvých k prvkov poľa.

index:	0	1	2	3	4	5	
A:	3	6	1	4	2	3	
S:	0	3	9	10	14	16	19

$S[k]$ je súčet poľa A pre interval $\langle 0, k \rangle$.

Ako nájsť súčet pre všeobecný interval $\langle a, b \rangle$?

Prefixové sumy

Súčet v intervale $\langle 2, 5 \rangle$:

index:	0	1	2	3	4	5
S[5]:	3	6	1	4	2	3
S[2]:	3	6	1	4	2	3
rozdiel:	3	6	1	4	2	3

Záver:

Súčet prvkov poľa A v intervale $\langle a, b \rangle$
je rovný $S[b] - S[a]$.

Prefixové sumy 2D

Problém: dané je 2D pole rozmerov $R \times S$, bude treba vedieť rýchlo povedať k obdĺžniku súčet prvkov v ňom

A:	0	1	2	3	4	5
0	5	7	2	1	4	6
1	5	2	1	5	7	0
2	0	2	4	5	1	1
3	3	5	6	7	8	2
4	5	5	2	1	1	1

Prefixové sumy 2D

Riešenia:

- Hrubá sila v $O(RS)$.
- Prefix sumy v riadkoch, $O(R)$.
- Ide aj lepšie?

Prefixové sumy 2D

Toto chceme:

[0,0]

[a,b]

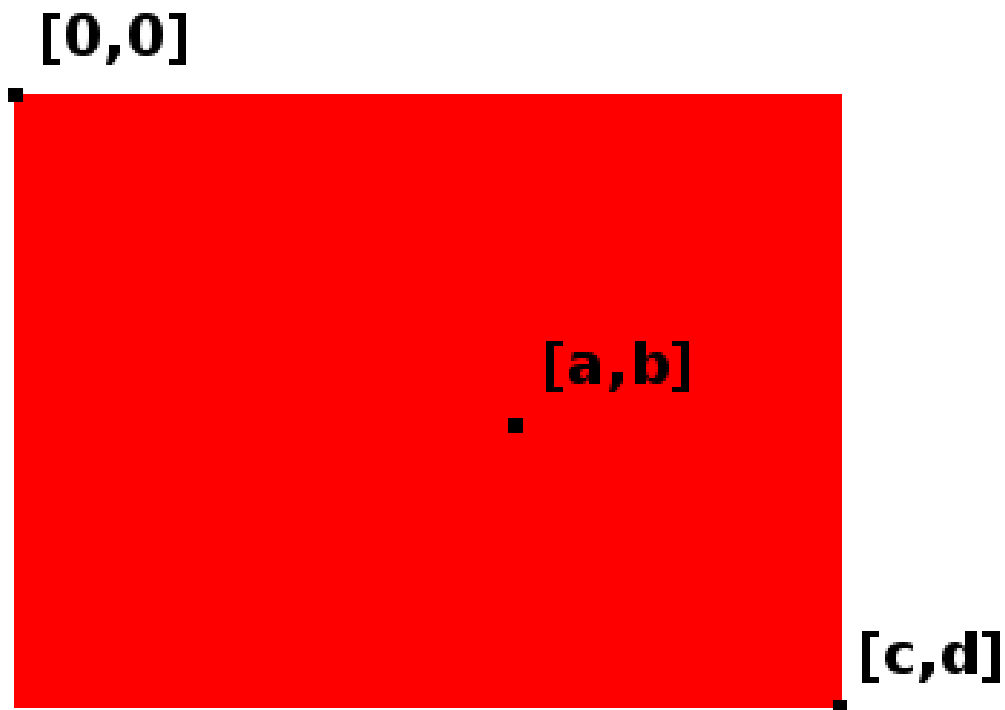

[c,d]

Prefixové sumy 2D

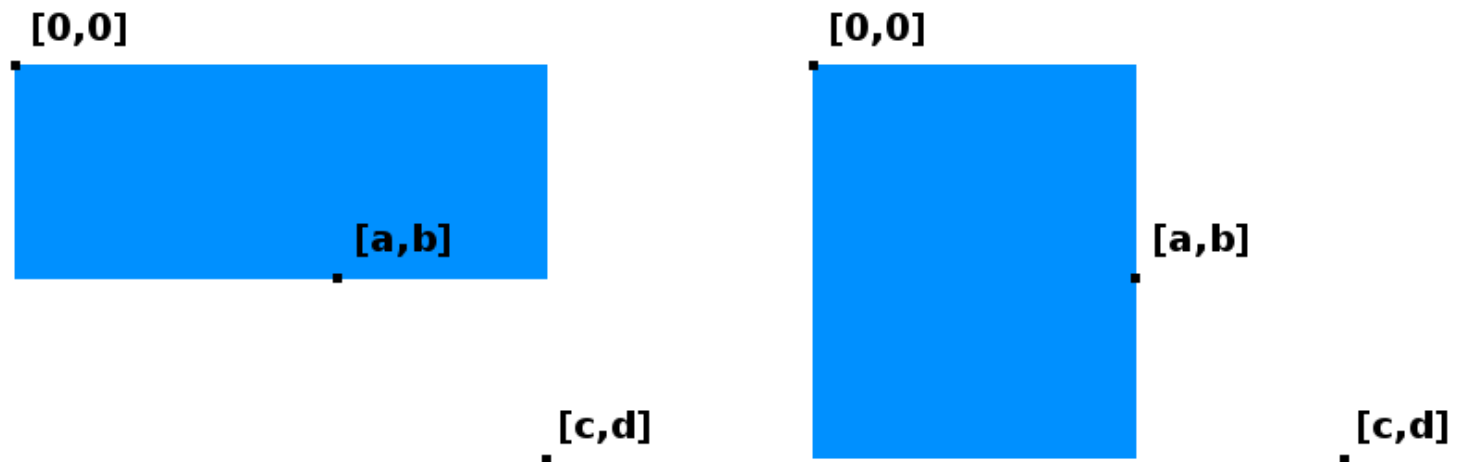
Takéto všetky nech vieme:

Pomôže nám to?

Prefixové sumy 2D

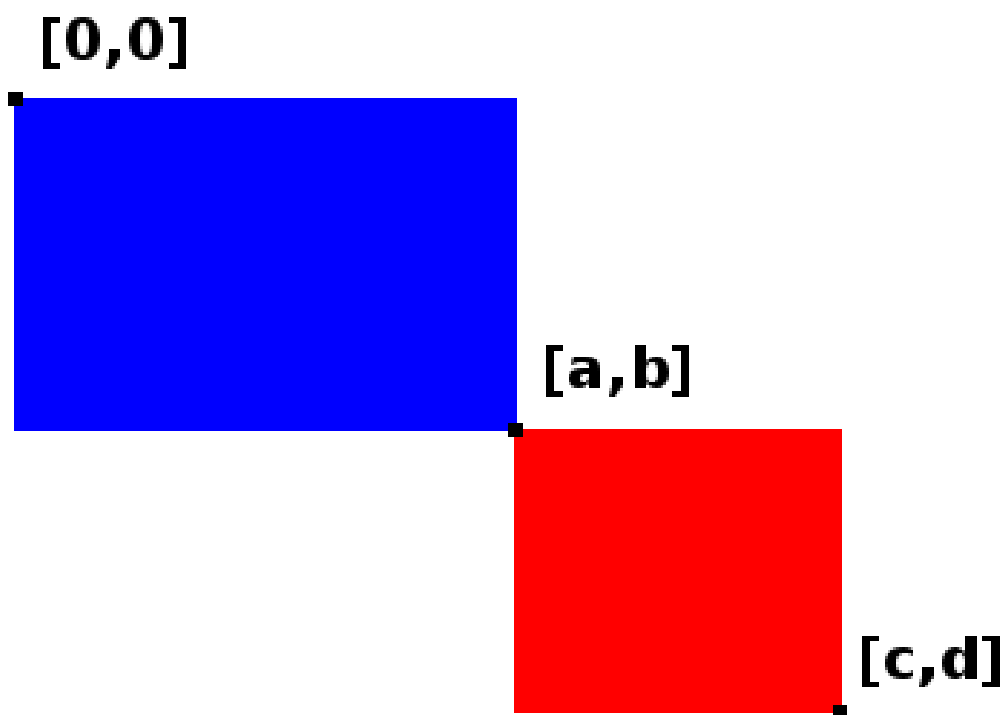
Od minulého obrázku odčítame tieto:

Máme už to, čo sme chceli?

Prefixové sumy 2D

Takmer dobre. Zostalo toto:

Už len pripočítame ten ľavý horný kus a je to.

Prefixové sumy 2D

S poľami to vyzerá takto:

Nech $S[r][s]$ je súčet na políčkach v riadkoch $\langle 0, r \rangle$ a stĺpcoch $\langle 0, s \rangle$.

Súčet v riadkoch $\langle r_1, r_2 \rangle$ a stĺpcoch $\langle s_1, s_2 \rangle$ dostaneme takto:

$$S[r_2][s_2] - S[r_1][s_2] - S[r_2][s_1] + S[r_1][s_1]$$

Posledná otázka: odkiaľ vziať S ?

Prefixové sumy 2D

Odkiaľ vziať S ?

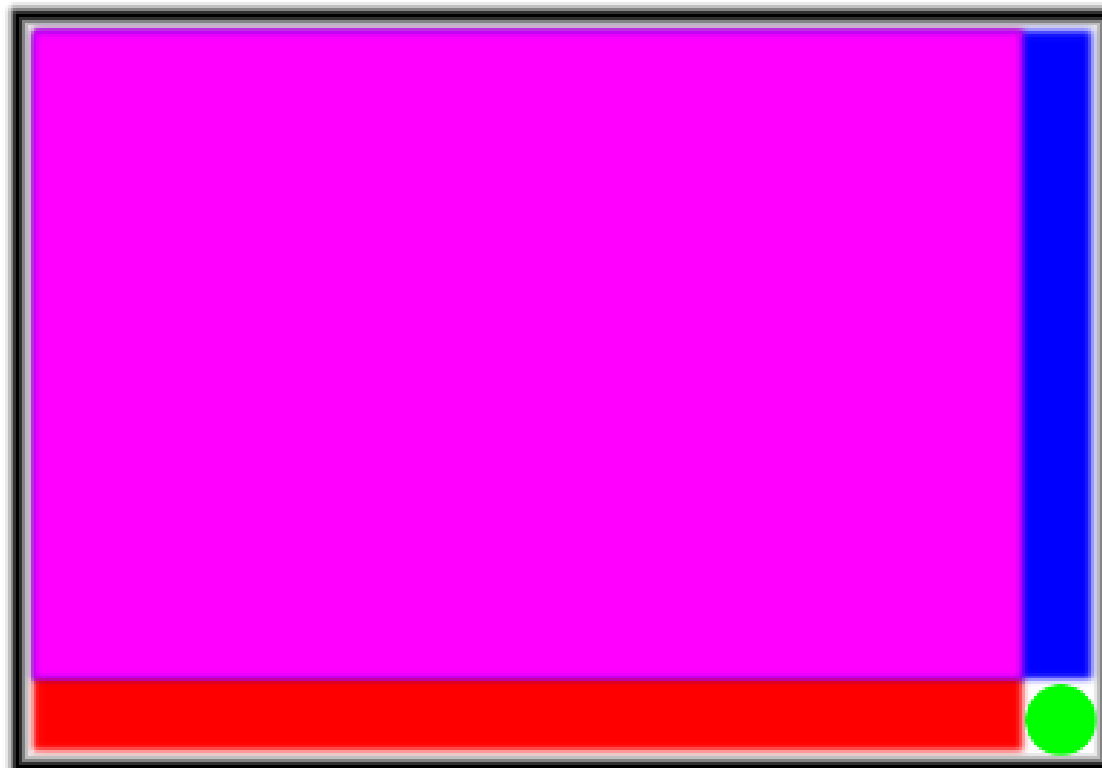
Pole S vypočítame presne tak isto!

Prefixové sumy 2D

Odkiaľ vziať S ?

Pole S vypočítame presne tak isto!

Prefixové sumy 2D

Odkiaľ vziať S ?

Pole S vypočítame presne tak isto!

Pre "súčet" jedného políčka platí:

$$A[r - 1][s - 1] = \\ S[r][s] - S[r - 1][s_2] - S[r][s - 1] + S[r - 1][s - 1]$$

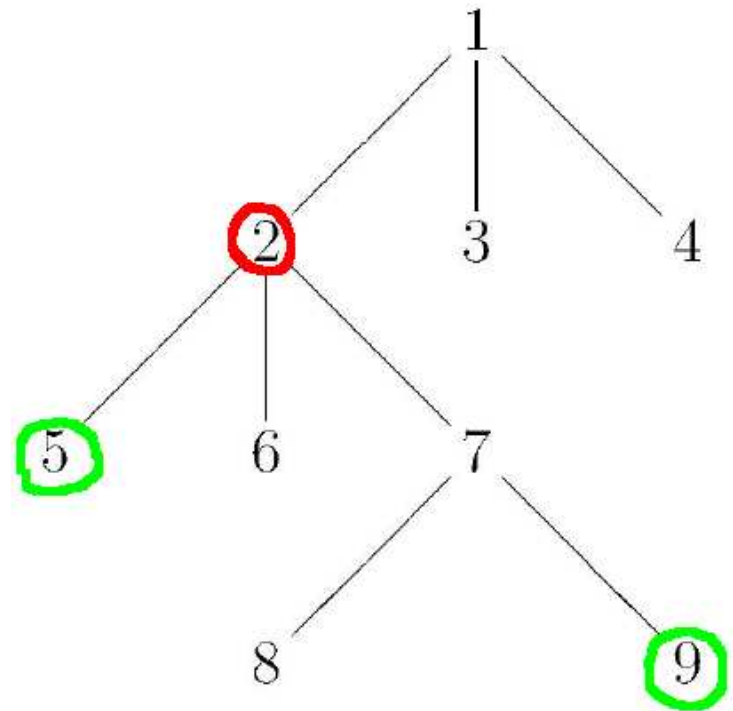
A toto upravíme na:

$$S[r][s] = \\ A[r - 1][s - 1] + S[r - 1][s_2] + S[r][s - 1] \\ - S[r - 1][s - 1]$$

Predok v strome

Problém:

daný je zakorenený strom
bude treba vedieť rýchlo povedať
k dvom vrcholom
ich najbližšieho spoločného predka

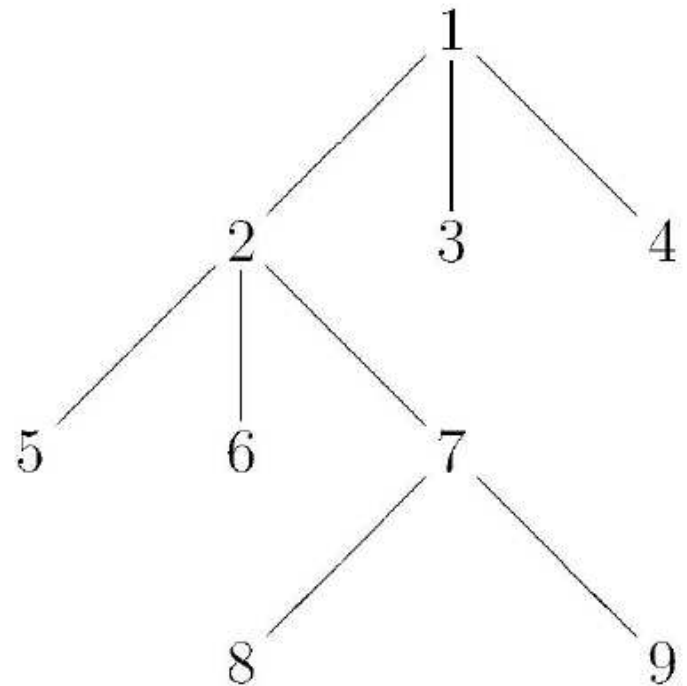
Pre vstup 5, 9 je výstup 2.

Predok v strome

Triviálne riešenie:

lezieme z oboch dohora
farbíme cestu za sebou
keď niekto príde na ofarbené,
vyhrali sme

Čas: $O(N)$.

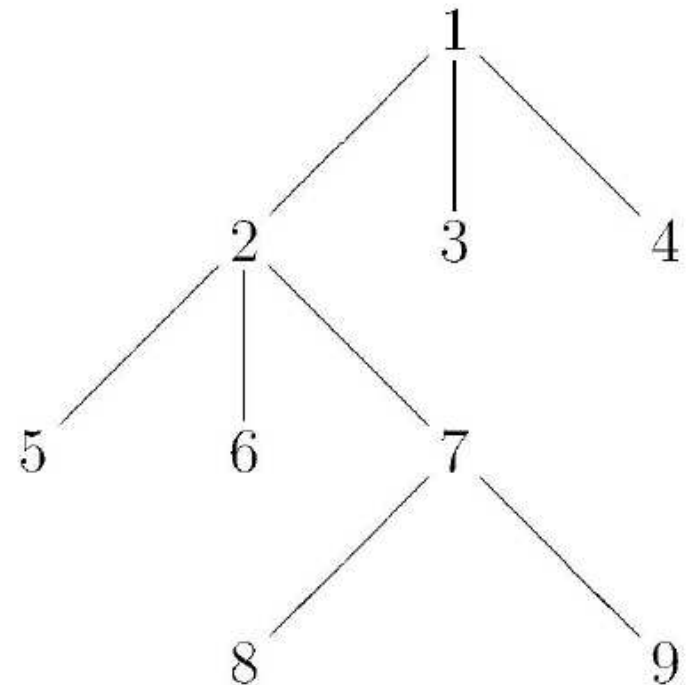

Predok v strome

Zrýchlenie:

chceme íe z' rýchlejšie
predrátame:

Kam sa dostanem z tohoto vrchola
 2^k krokmi dohora?

Na začiatku vieme pre každý vrchol len $k = 0$.

Keď vieme odpovede pre nejaké k , pre $k + 1$ spočítame v $O(N)$:

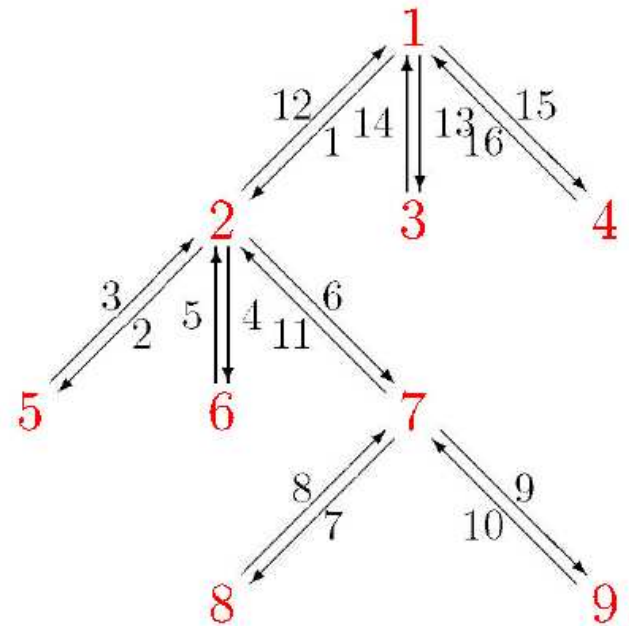
$$kam(v, 2^{k+1} \text{ krokov}) = kam(kam(v, 2^k \text{ krokov}), 2^k \text{ krokov})$$

Predok v strome

Lepšie riešenie:

na začiatok

prehľadáme strom do hĺbky:

krok:	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
vrchol:	1	2	5	2	6	2	7	8	7	9	7	2	1	3	1	4	1
hĺbka:	0	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	1	0	1	0	1	0

Prvá návšteva vrcholu:

vrchol:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
krok:	0	1	13	15	2	4	6	7	9

Predok v strome

Nech $P[v]$ je čas
prvej návštevy vrcholu v

Najbližší predok a a b

=

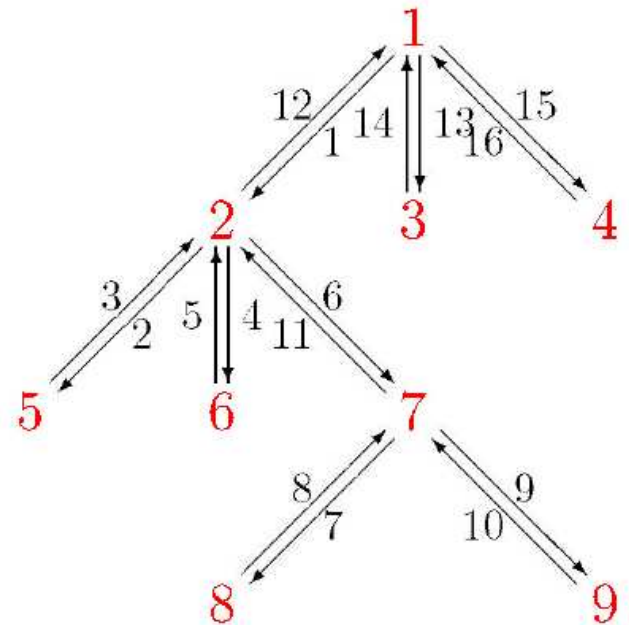
koreň podstromu kde sú

=

"najplytší" vrchol

navštívený medzi $P[a]$ a $P[b]$.

Ako ho nájsť?

Predok v strome

Záznam z DFS:

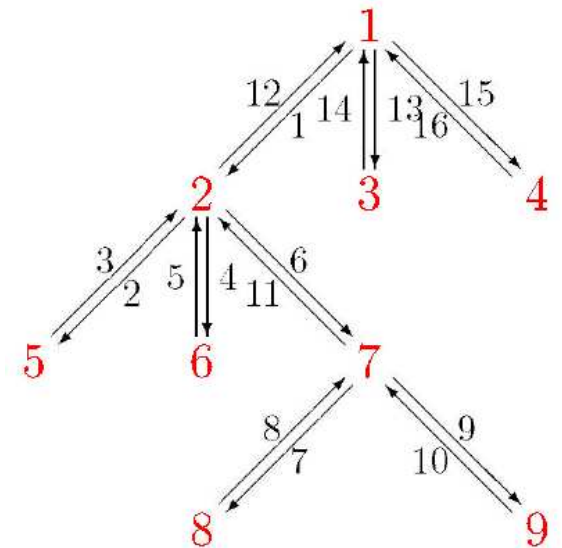
krok:	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
vrchol:	1	2	5	2	6	2	7	8	7	9	7	2	1	3	1	4	1
hĺbka:	0	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	1	0	1	0	1	0

Prvá návšteva vrcholu:

vrchol:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
krok:	0	1	13	15	2	4	6	7	9

Chceme:

nájsť minimum na úseku daného poľa

Predok v strome

Máme: pole

hĺbka: 0 1 2 1 2 1 2 3 2 3 2 1 0 1 0 1 0

Chceme: pre ľubovoľný úsek vedieť,
kde je v ňom (jedno) minimum.

Predrátame:

pre každý začiatok a

pre každú dĺžku 2^k

kde je minimum v $\langle a, a + 2^k \rangle$

Časová zložitosť:

predrátanie v $O(N \log N)$

Predok v strome

Vieme:

kde je minimum v $\langle a, a + 2^k \rangle$ (pre každé a a k)

Chceme:

kde je minimum v $\langle a, b \rangle$ (pre každé a a b)

Finta:

najväčšie k také, že $2^k \leq b - a$

minimum z $\langle a, b \rangle$ = menšie z:

minimum z $\langle a, a + 2^k \rangle$ a minimum z $\langle b - 2^k, b \rangle$

Príklad:

0	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	1	0	1	0	1	0
0	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	1	0	1	0	1	0
0	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	1	0	1	0	1	0

Sufixové pole

Máme: dlhý text

Chceme:

- rýchlo vyhľadávať
- nájsť opakujúci sa úsek
- . . . .

Suffixové pole

Finta: *suffixy* obsahujú všetko info o texte

Slovo: matematika má suffixy:

matematika

atematika

tematika

ematika

matika

atika

tika

ika

ka

a

Sufixové pole

Utriedime sufixy:

1. a
2. atematika
3. atika
4. ematika
5. ika
6. ka
7. matematika
8. matika
9. tematika
10. tika

0123456789

matematika

Sufixové pole:

zač.: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

por.: 7 2 9 4 8 3 10 5 6 1

alebo ekvivalentne

poradie sufixov:

9 1 5 3 7 8 0 4 2 6

Sufixové pole

Ako ho vyrobiť?

V i -tom kroku utriedime podľa prvých 2^i znakov.

Jeden krok v $O(N) \Rightarrow$ celé v $O(N \log N)$.

Prvý krok:

$$\text{poradie}(x) = \text{ASCII}(\text{retazec}[x])$$

Sufixové pole

$(n + 1)$. krok:

Už máme utriedené podľa prvých 2^n znakov.

Sufix začínajúci x -tým písmenom
je na pozícii $poradie(x)$.

Majme dva sufixy x, y ,
kde $poradie(x) = poradie(y)$.

Chceme porovnať ich **d'alších** 2^n znakov.

Sufixové pole

$(n + 1)$. krok na príklade:

1. a
2. atika
2. atematika
3. ematika
4. ika
5. ka
6. matematika
6. matika
7. tematika
8. tika

Sufixové pole

$(n + 1)$. krok na príklade:

1. a
2. atika
2. atematika
3. ematika
4. ika
5. ka
6. matematika
6. matika
7. tematika
8. tika

Treba porovnať:

2. atematika
2. atika

Ale veď už máme porovnané:

3. ematika
4. ika

Sufixové pole

$(n + 1)$. **krok** všeobecne:

Sufix začínajúci písmenom x

dostane kľúč $[poradie(x), poradie(x + 2^n)]$

Utriedime sufixy podľa kľúča

Nanovo očísľujeme (nové *poradie*).

Obed

Dvanásť hodín, čas obeda